

9 mm Pistolet automatyczny Stieczkina APS

Pistolet automatyczny (samoczynny) Stieczkina APS, który w pierwszych egzemplarzach znalazł się na wyposażeniu jednostek Armii Radzieckiej w 1951 roku. Jego konstruktorem był pracujący w Zakładach w Tule inżynier Igor Jakowlewicz Stieczkin.

Historia konstrukcji

Pierwszy model prototypowy nowego pistoletu powstał już w 1947 roku. Pierwotnie miał być zasilany amunicją Tokariewa, czyli nabojem pistoletowym 7,62 x 25 mm, z pistoletu samopowtarzalnego TT obr. 33. Następnie wraz z konkursem na nowy pistolet Armii Radzieckiej, po wprowadzeniu konstrukcji Makarowa, kolejne prototypy zostały dostosowane do nowego naboju, skonstruowanego przez Makarowa.

Jednocześnie z Pistoletem Makarowa, na wyposażenie jednostek Armii Czerwonej zaczął trafiać bardziej wyspecjalizowany pistolet samoczynny (maszynowy) typu APS – Awtomaticzieskij Pistoliet Stieczkina – indeks 56-A-126, który posiadał zainstalowany posiadał przełącznika rodzaju ognia. Pierwotnie pistolet samoczynny APS miał być przeznaczony dla młodszych oficerów, którzy mieli uczestniczyć bezpośrednio w działaniach bojowych na pierwszej linii frontu oraz broń,

która miała się znaleźć Pistolet strzela taką samą amunicją jak pistolet Makarowa – 9 x 18 mm Makarow. Broń jest zasilana z wymiennego magazynka dwurzędowego o pojemności 20 naboii. Dźwignia bezpiecznika, także jako przełącznik rodzaju ognia, który może być ustawiony w trzech pozycjach: „Zabezpieczono”, „Ogień pojedynczy” i „Ogień ciągły”. Dźwignia zaczepu magazynka znajduje się z lewej strony nad rękojeścią. W pozycji „Ogień ciągły” dzięki umieszczonemu w uchwycie za magazynkiem bezwładnościowemu ogranicznikowi, szybkostrzelność praktyczna sięga w zakresie 700-750 strz./min. Pełny magazynek przy takiej szybkostrzelności wystarczył na 1,6 sekundy prowadzenia ognia. Bez zainstalowanego w uchwycie broni szybkostrzelność broni sięgała by nawet 1000 strz./min.. Jednak nawet z zainstalowanym opóźniaczem, szybkostrzelność broni nie pozwala podczas prowadzenia ognia ciągłego na celne strzelanie. Pierwszy pocisk leci w wyznaczonym kierunku, kolejne już nie posiadają tej trajektorii, dlatego preferuje się strzelanie krótkimi seriami. Strzelanie z broni z jednej ręki podczas ognia ciągłego nie jest preferowane, dlatego służy do tego dostawna kolba/futerał broni. Celownik broni może być ustawiony w odległościach od 25 m do 200 m. Lufa broni jest nieruchoma, a zastosowany mechanizm spustowo-uderzeniowy podwójnego działania z kurkiem zewnętrznym, funkcjonalnie odpowiada też temu, zastosowanego w Pistolecie Makarowa. Rozkładanie broni odbywa się bardzo podobnie jak w pistolecie Walther PP. Sama broń była produkowana w małych nakładach i nie miała stanowić podstawowej broni tego typu. Jej budowa powodowała, że była to broń droższa od standardowego pistoletu samopowtarzalnego konstrukcji Makarowa.

Na bazie seryjnego pistoletu APS powstał nowy wariant wytłumiony, oznaczony jako APB – Awtomaticzieskij Pistoliet Bezzumnyj – indeks 6P13. W odróżnieniu od standardowego wariantu – broń posiadała jednoczęściowy tłumik, mocowany na wydłużonej lufy broni, zamiast dużego futerału/kolby, używana była mniejsza i lżejsza kolba prętowa, posiadająca uchwyty do mocowania tłumika. Choć pod względem technicznym i jakością wykonania, była to broń względnie niezawodna i całkiem udana, to jednak jej największą wadą była koncepcja taktycznego użycia broni, czyli kompaktowego pistoletu maszynowego nie do końca się sprawdziła, dlatego też produkcję seryjną broni zakończono w 1975 roku. W wersję wytłumioną byli wyposażeni komandosi, którzy zdobyli pałac prezydencki w Kabulu w 1979 roku.

Jednak w latach 90.-tych XX wieku pistolety APS przechodziły „drugą młodość”, głównie wśród funkcjonariuszy oddziałów policji i ochroniarzy. Dużą zaletą była tutaj pojemność magazynka i dobra celność podczas ognia pojedynczego.

Konstrukcja broni

Pistolet był produkowany w Tułskiej Fabryce Broni. Broń działa na zasadzie wykorzystania energii odrzutu swobodnego zamka. Konstrukcja broni w całości wykonana ze stalowych elementów. Mechanizm uderzeniowy kurkowy z kurkiem zewnętrznym. Sposób napinania kurka typu Double Action; z samonapinaczem. Mechanizm spustowy z przełącznikiem rodzaju ognia, który także pełni jednocześnie rolę bezpiecznika. Umożliwia on prowadzenie ognia pojedynczego, jak i ciągłego. Pistolet posiada również przerywacz, który uniemożliwia oddanie przypadkowego wystrzału z broni. Charakterystyczną cechą pistoletu samoczynnego APS jest zamontowany w uchwycie broni opóźniacz, zmniejszający szybkostrzelność broni w trakcie prowadzenia ognia samoczynnego.

Broń jest zasilana z umieszczonego w uchwycie 20- naboju wymiennym magazynku, gdzie naboje są umieszczone dwurzędowo. Kabura – futerał broni, gdzie w pierwszych modelach był wykonany z drewna (sklejki?), w późniejszych egzemplarzach futerał wykonany z tworzywa sztucznego, pełni jednocześnie rolę dostawianej do broni kolby. Przyrządy celownicze przerzutowe o nastawach 25 m, 50 m, 100 m i 200 m.

Wrocław, Arsenał – Muzeum Militariów

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

- Kraj – Związek Radziecki
- Producent – Tułska Fabryka Broni
- Twórca – inżynier Igor Jakowlewicz Stieczkin
- Rozwój prototypów – lata 1947-1952
- Produkcja seryjna – lata 1951-1975
- Kaliber lufy – 9 mm
- Zastosowana amunicja – nabój 9 x 18 mm Majarowa
- Magazynek – wymienny, pudełkowy o pojemności 20 naboii
- Długość broni – bez dołączonej kolby/futerału – 225 mm, z dołączoną kolbą/futerałem – 540 mm
- Długość lufy – 138 mm
- Masa broni – niezaładowana 1020 g, załadowana 1220 g, broń załadowana z zaczepioną kolbą 1820 g
- Prędkość początkowa wystrzelonego pocisku – 340 m/s
- Energia początkowa wystrzelonego pocisku – 303 J
- Szybkostrzelność teoretyczna – od 700 strz./min. do 750 strz./min. (opóźniacz w chwycie broni)
- Szybkostrzelność praktyczna – do 40 strz./min. Ogniem pojedynczym, krótkimi seriami do 90 strz./min.
- Zasięg skuteczny – do 200 m

Bibliografia

1. Tomasz Szczerbicki, Broń Strzelecka Wojska Polskiego 1943-2016, Vesper 2016
2. Aleksandr B. Żuk, Rewolwery i Pistolety (wydanie ze zmianami), Bellona 2021
3. https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:APS_pistol
4. Leszek Erenfeicht. Stieczkin. „Strzał”. 2005. nr 7